

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Иван Димитров Станчев** - доцент в **Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"**

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
в **Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“**

по: област на висше образование „Сигурност и отбрана“
професионално направление „Национална сигурност“
(Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр.32 от 09.04.2024г. и в Интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Политически науки и национална сигурност“ към Факултет за икономически и социални науки, като кандидати участват д.н. Пламен Атанасов Атанасов, „Олива“ АД, Кнежа и гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № РД-21-1184 от 07.06.2024 г.. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ по област на висше образование „Сигурност и отбрана“ професионално направление „Национална сигурност“ (Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия), **обявен за нуждите на катедра „Политически науки и национална сигурност“** към Факултета по политически и социални науки.

За участие в обявения конкурс са подали документи **следните кандидати**:

- д.н. Пламен Атанасов Атанасов;
- гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски, от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от **Пламен Атанасов Атанасов** комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи: молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса; автобиография по европейски формат; дипломи за образователно-квалификационна степен ‘магистър’ - оригинал с приложение или нотариално заверено копие и за придобити допълнителни квалификации; диплома за образователна и научна степен ‘доктор’ - оригинал или нотариално заве-

рено копие; диплома за научна степен „доктор на науките“ - нотариално заверено копие; списък на научните трудове; научни трудове (копия на публикациите); разделителни протоколи; списък на цитиранията; справка за спазване на минималните национални изисквания; справка за спазване на допълнителните факултетни изисквания; анотации на материалите по чл.65 от ПРАСПУ на български език; анотации на материалите по чл.65 от ПРАСПУ на английски език; самооценка на приносите; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи; удостоверения за трудов стаж; преписи от протоколи от КС, ФС, АС във връзка с конкурса; държавен вестник с обявата на конкурса (копие); документи за учебна работа; документи за научноизследователска работа; документи съобразно допълнителни изисквания на Факултета за икономически и социални науки.

Кандидатът Пламен Атанасов е приложил общо 30 научни труда, от които 2 монографии, 11 доклада (като един от тях към 9 август т.г. не е публикуван), 15 студии и статии, две самостоятелни глави от колективна монография, която е представена едновременно и за учебно пособие, и за научно-изследователски проект. По-голямата част от публикациите са самостоятелни, две статии са в съавторство.

Научните трудове на Пламен Атанасов са в тематичните направления представени в таблицата:

Направление	Брой публикации
Публична дипломация, сигурност на Балканите	1
Кризисни комуникации	3
Хибридни заплахи, заплахи в Интернет и роля на комуникациите в тях;	12
Медии и обществени комуникации	10
Разузнавателен анализ	1
Държавна и обществена сигурност	1
Общо по направление „Сигурност на Балканите, външна политика, дипломация“	1
Общо по направление „Обществени комуникации и информационни науки“	27
Общо по направление „Сигурност“	2

От представените публикации приемам за рецензиране три научни труда по специалността на обявения конкурс „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“. Те са извън дисертациите за придобиване на ОНС „доктор“ и „доктор на науките“ и се отчитат

при крайната оценка. Научноизследователският проект „Stigma of Mental Illnesses among Medical Students in Five South-East European Countries.“ е извън научната област, научното направление и специалността на конкурса.

Не се рецензират 27 научни труда извън проблематиката на конкурса.

В приложената служебна бележка от „2024 International Conference on Information Technologies (InfoTech-2024)“ за доклада „Persuasion potential: assessment through differences between the complexity of texts, generated with ChatGPT 3.5, and texts from traditional media“, индексирани в Scopus, не може да се идентифицира и верифицира лицето представляващо институцията - „Съпредседател на Организационен комитет на InfoTech-2024“.

Представеният от **кандидата Горан Владимиров Стойковски** комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи: молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса; автобиография по европейски формат; дипломи за образователно-квалификационна степен ‘магистър’ - оригинал с приложение или нотариално заверено копие и за придобити допълнителни квалификации; диплома за образователна и научна степен ‘доктор’ - оригинал или нотариално заверено копие; списък на научните трудове; научни трудове (копия на публикациите); разделителен протокол; списък на цитиранията; справка за спазване на минималните национални изисквания; справка за спазване на допълнителните факултетни изисквания; анотации на материалите по чл.65 от ППАСПУ на български език и английски език; самооценка на приносите на български и английски език; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи; удостоверения за трудов стаж; справка за учебна работа; справка за научноизследователска работа; документи съобразно допълнителни изисквания на Факултета за икономически и социални науки.

Кандидатът **Горан Стойковски** е приложил общо 15 научни труда, от които 2 монографии, 8 доклада (като един от тях към 9 август т.г. не е публикуван), 5 студии и статии. По-голямата част от публикациите са самостоятелни, един доклад е в съавторство.

Научните трудове на Горан Стойковски са в направленията:

Направление	Брой публикации
Сигурност на Балканските държави	7
Международни отношения, дипломатия	6
Обучение във висшите училища	1
Политически течения	1
Общо по направление „Сигурност на Балканите, външна полити-	14

От представените публикации от Горан Стойковски приемам за рецензиране 14 научни труда по специалността на обявения конкурс „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“. Не приемам за рецензиране „Кризата на демократичния парламентаризъм като последица от кризата на неолиберализма“, 2022, Сб. доклади от Годишна национална конференция на Българската асоциация по политически науки и Нов български университет „Парламентарно управление и кризи“, София, 4 юни 2022 година, т. к. е по тема извън специалността на конкурса.

2.Кратки биографични данни на кандидатите

Кандидатът Пламен Атанасов Атанасов е роден 1970 г. в гр. Плевен. Придобива специалност „Журналистика“ през 1994 г. в Свободния факултет на Висшия машинно-електротехнически институт – София. През следващата година придобива квалификация „Инженер по биотехника“ във Факултета по автоматика на Технически университет – София. През 2017 придобива на ОНС „доктор“ във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ чрез защита на дисертационен труд на тема: „Роля на компютърно опосредстваната комуникация за предизвикване и овладяване на репутационни и управленски кризи. През 2023 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Сигурност и комуникация“ за придобиване на НС „доктор на науките“ към Департамент „Национална и международна сигурност“ на Нов български университет, София.

Научно-изследователската му работа е предимно в областта на обществените комуникации и информационните технологии. През настоящата, 2024 година научните му интереси се насочват към публичната дипломация и международните отношения с фокус Република Северна Македония.

Професионалното му развитие включва заемане на различни експертни, административни и научно-изследователски длъжности в частни и държавни структури, включително: „инженер“ с отговорности за планиране, поддръжка, ремонт и др. на машини и съоръжения в предприятие от хранително-вкусовата промишленост; „научен сътрудник“ в Института по лозарство и винарство; „прокуриснт“ с отговорности търговия, ремонт и поддръжка на стоматологична техника; „инженер“ по хардуерна поддръжка на компютърни мрежи; IT специалист; „системен администратор“; Служител по сигурността на информацията; ПР експерт; „главен механик“ в предприятие от леката промишленост.

Кандидатът периодично е осъществявал преподавателска дейност на хонорар. Първоначално във Факултета по журналистика и масови комуникации към СУ и в Медицински уни-

верситет – Плевен, в курсове с тематика в областта на обществените комуникации и информационни науки.

Пламен Атанасов придобива широк образователен и професионален опит, но отсъства такъв във връзка в обявения конкурс. Научната му работа в тази насока е осъществена през настоящата 2024 година.

Кандидатът гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски е роден през 1969 г. в гр. Куманово, Република Северна Македония. През 2002 г. придобива ОКС „Магистър“, специалност „Политология“ във Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2008 г. придобива ОНС „доктор“ по научната специалност „Политология“ след защитена докторска дисертация на тема: „Перспективата на междуетническите отношения и държавното устройство в Република Македония“.

Трудовият му стаж периода 2003-2009 г. включва работа като: „сътрудник“ към службата за Протокол и церемониал към Събранието на Република Македония, Скопие; „консултант“ в „Национален център за изследване на общественото мнение“ към Народно Събрание на Р България; „експерт“ към Институт за обществени и хуманистични изследвания „Евро-Балкан“ в Скопие, Р Македония; „сътрудник“ и „експерт-консултант“ към Институт за социални ценности и структури „Иван Хаджийски“, София, и към Институт за регионални и международни изследвания, София, България, и към Фондация Институт Отворено общество – Македония. От 2010 г. работи към Институт за икономически стратегии и международни отношения „Охрид“ в Р Македония и Институт за регионални и международни изследвания, София. В периода 2014-2017 г. е „съветник“ на министъра на външните работи на Р България.

Научно-преподавателската дейност на Горан Стойковски започва през 2012 г. като „асистент“ катедра „Политически науки“ на ПУ „Паисий Хилендарски“. През 2016 година е избран за „доцент“ в професионално направление „Политически науки“, научна специалност международни отношения, национална сигурност, която заема до 2021 г. През 2012 г. е избран и за „главен асистент“ към Великотърновски Университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Философски факултет, катедра „Политически науки“ („Политология, социология и културология“) гр. Велико Търново, където преподава до 2024 г. От същата година е назначен за „главен асистент“ в катедра „Политически науки и национална сигурност“ към Факултет по икономически и социални науки, Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“, т.к. регламентът не позволява заемането на академична длъжност „доцент“, поради прекъсване от три години. Преподава по дисциплините "Теория на международната сигурност", "Външна политика и дипломатия" и "История на международните отношения". Научните изследвания

на гл.ас. д-р Горан Стойковски са в направление международната и регионалната сигурност, международните отношения, външната политика и дипломация. Трудовият му стаж, в държавната администрация между 2014 и 2017 г., като съветник на министъра на външните работи на Р България и член на Политическия кабинет. включва практическа дейност в международните отношения и дипломацията.

Гл. ас. д-р Стойковски има опит в управлението на проекти с многоетнически профил. Роден и израснал в град Куманово, Р Македония, впоследствие работи в мултиетническата среда на страните от бивша Югославия. Придобива реален опит върху проблемите свързани със сигурността в етническите и международните отношения. Научният и практическия опит на Горан Стойковски в областта на международните отношения и националната и регионална сигурност позволяват ефективна подготовката на специалисти в тези области.

3.Обща характеристика на дейността на кандидатите

Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидатите.

Учебно-педагогическата дейност кандидата д.н. Пламен Атанасов Атанасов е в рамките на докторантурата и като преподавател на хонорар. Във Факултета по журналистика и масови комуникации към Софийски университет „Климент Охридски“ провежда курсове по „Институционален трансмедиален имидж и бранд“, „Убеждаваща комуникация“ с общ хорариум 45 часа.

В Медицински университет – Плевен води курсове по темите: „Публичността на 21-ви век – лекарят като комуникатор“; „Лекар и общество пред предизвикателствата на 21-ви век“; „Мислене за сигурност в контекста на общественото здраве“ с общ хорариум 10 часа.

Участва в разработване на учебни програми във ВА „Г. С. Раковски по темите: „Информационна сигурност и киберзащита“, „Основи на информационно-аналитичната дейност“, „Технология на информационно-аналитичната дейност“. Тези учебни програми не са приложени в комплекта документи и липсват доказателства за степента на участие в разработването им.

Представена като учебно пособие е колективната монография „Управление на репутационни кризи“. (София: ФЖМК, СУ “Св. Кл. Охридски“, 2017), в която кандидатът е съавтор, но няма данни за висшето училище, специалността и учебната дисциплина в която публикацията е приета за учебно пособие.

Няма данни за работа на П. Атанасов със студенти, дипломанти и докторанти.

Като цяло, учебно-педагогическата дейност и подготовка на г-н Атанасов е извън научната специалност на конкурса и не отговаря на допълнителното изискване и критериите за

оценка на кандидатите, участващи в конкурс за академична длъжност „доцент“ на факултет ФИСН (приети на Факултетен съвет с протокол No 143 от 29.05.2020 г.).

Учебно-педагогическата работа и подготовка на кандидата - гл. ас. д-р Горан Стойковски е в рамките на дейността на академичните длъжности, „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (общо 12 години) и Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (общо 11 години).

Г. Стойковски е автор на 9 лекционни курса и учебни програми, които са относими към научната специалност на конкурса (за специалности ОКС „бакалавър“ и „магистър“ от професионални направления „Национална сигурност“ и „Политически науки“). Те са по следните учебни дисциплини: „Международна сигурност“ (60 ч. аудиторна заетост); „Външна политика, дипломация и национална сигурност“ (75 ч. аудиторна заетост); „История на международните отношения“ (60 ч. аудиторна заетост); „Теория на международните отношения“ (60 ч. аудиторна заетост); „Етнорелигиозни отношения на Балканите“ (45 ч. аудиторна заетост); „Системи и организации за международна сигурност“ (45 ч. аудиторна заетост); „Държавни политики и стратегии в Югоизточна Европа“ (30 ч. аудиторна заетост); „Стратегически анализ на регионалната сигурност“ (30 ч. аудиторна заетост); „Азиатско-тихоокеанския регион. Геостратегически анализ и геостратегическо съперничество. Регионални коалиции и съюзи“ (30 ч. аудиторна заетост).

Посочените по-долу публикации на Горан Стойковски, са приети за учебни пособия в посочените девет учебни програми:

- „Голямата промяна на македонската република“, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2021; ISBN 978-619-202-683-7
- Изгревът на белия полумесец – изгледи за нов турски век на Балканите. ИРМИ, 2015, София, ISBN 978-9-5498582-7-3.
- Македония на кръстопът/Macedonia at a crossroads. Изток-Запад, 2008, София, ISBN 978-954-321-511-9 (в съавторство).

Гл. ас. д-р Г. Стойковски в рамките на преподавателската си дейност активно работи със студенти, дипломанти и докторанти. Определен за научен ръководител на четирима докторанти, повече от двадесет дипломанти, както ръководител на повече от 200 студентски разработки (курсови работи и проекти).

В заключение, учебно-преподавателската работа и подготовка на кандидата гл. ас. д-р Г. Стойковски отговоря на изискванията на ФИСН и е в съответствие с научната специалност на конкурса.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидатите.

Кандидатът д.н. Пламен Атанасов има 3 (три) научни труда, които са по проблематиката на конкурса и научно направление „Национална сигурност“.

Хабилитационният труд на Пламен Атанасов **"Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г."** разглежда развитието на обществото и нарастващата му роля в международните отношения. Те са изследвани посредством предмета на дипломацията, с акцент върху публичната дипломация, новата публична дипломация и дигиталната дипломация. Обектът и предметът на труда са изследвани в аспектите на сигурността. Вземат се предвид условията на съвременния, информационно доминиран свят на 21-в век, в който по външнополитическите въпроси протича комуникация не само между властите от различни държави, но и между обществата на държавите, и техните отделните членове.

Научният проблем е изследван в светлината на отношенията между Република България и Република Северна Македония, в рамките на които има противоречия заради опитите за изкуствено създаване на нация на принципа, че хората населяват една историко-географска област; и негативни ефекти като език на омразата, подмяна на историческото минало и физическо насилие срещу правото на национално самосъзнание.

Авторът формулира, че „Целта на работата не е да открие обекта на научното търсене като уникално предизвикателство пред сигурността или като прецедент в международните отношения, а по-скоро е насочена към замисъла, въпросните отношения да се представят в конвергентно-дивергентната цялост на контекста на актуалната дипломатическа практика. За постигането на така формулираната цел, фокусът е поставен върху масовата комуникация.“

Теоретична база на изследването е Теорията Никлас Луман за комуникацията на социалните системи. Държавите и съответстващите общества са изследвани в качеството на социална система, която хората създават в контекста на сигурността. Изследването е ориентирано към комуникационните аспекти на дипломацията, разбираана като основен инструмент както във външната политика, така и в обществено-политическите отношения.

Като използва феноменологичният подход авторът съчетава знания от дипломацията, комуникацията и теорията на социалните системи, което води до аргументиране сложността на взаимодействията между държавите. Този подход предоставя на изследването основа за анализ на обществено-политическите отношения в сложните условия на средата, в които се преплитат интереси на много геополитически играчи.

Авторът демонстрира задълбочени познания, както в изследваната област, така и в приложението на изследователския инструментариум. Резултатите от изследването представляват особен интерес за практиката в областта на публичната и дигитална дипломация. Те мо-

гат да подпомогнат структурите, отговорни за защита на националната сигурност и външната политика в избора на правилна стратегия за развитие на международните отношения и в частност тези с Р Северна Македония. Това доказва научно-приложната значимост на труда на д. н. Пламен Атанасов. Краткият период след издаването на труда до настоящият момент, не дава възможност да се отчете ефекта от използването на резултатите от изследването.

Публикациите, относими към проблематиката на професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ са докладите „Практико-приложни подходи за използване на Големи данни (big data) за разузнавателни цели“ и „Сигурността на държавата и сигурността на обществото в условия на напреднала глобалност“. Докладите нямат непосредствена връзка с научната специалност на конкурса, но се взема предвид, че имат отношение към системата на националната сигурност, включително в двата съдържателни елемента – сигурност на държавата и обществото. Двата доклада са представени на национални научни конференции. Единият е в съавторство.

Докладът **„Практико-приложни подходи за използване на Големи данни (big data) за разузнавателни цели“** е резултат от съвместно изследване с доц. д-р Мариан Нинов. Разглежда се дейността на структури за разузнаване по обработката на Големи данни. Изследвани са специфичните особености и използваните за целта софтуерни продукти. Предложени са практико-приложни подходи в информационно-аналитичната дейност на разузнавателните организации.

Докладът **„Сигурността на държавата и сигурността на обществото в условия на напреднала глобалност“**, изследва интензивните комуникации в съвременния свят, благоприятствани от разширените възможности за пътуване и информационната свързаност. Авторът констатира, че се създава и развива информационно общество, което влиза в противоречие с неговото асоцииране с държавата. Това променя състоянието на сигурността, и обществото и го правят актуално за научни изследвания.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Научните приноси на кандидата Пламен Атанасов допълват знанията в областта на комуникациите и сигурността и по-конкретно:

- преосмислени са критично базови теории и схващания и развиването върху тази основа на оригинална гледна точка, според която сигурността е диверсифицирана като идеална, търсена и постигната (III т. 1; IV т. 22 от Списъка на научните трудове);

- развито е теоретичното знание в областта на сигурността, чрез обвързване на понятието сигурност с естественото усложняване на социалните системи, което води до усложняване на комуникацията вътре в тях и между тях (III т. 1; IV т. 22 от Списъка на научните трудове);

- дефинирана е категорията, наречена „говорители“ и е доказана определящата ѝ роля в публичната комуникация, развивана по отношение на сигурността в държавата и обществото (III т. 1 от Списъка на научните трудове);

Научно-приложните приноси на П. Атанасов:

- Създаден е Модел, на основата на Теорията на Никлас Луман за комуникацията и съвременните, социално ориентирани теории за сигурността, в който са представени повтарящи се зависимости, показващи връзка между сигурността, публичната дипломация и публичната комуникация. (III т. 1; IV т. 22 от Списъка на научните трудове);

- доказано е, че публичната дипломация като резултат от усложняването на социалните системи (вкл. и обществата) и изискванията към комуникирането между тях (III т. 1 от Списъка на научните трудове);

- установена е зависимост между условията (населяването на историко-географска област) и предпоставките, които провокират възникване на негативни ефекти при създаване на нации (III т. 1 от Списъка на научните трудове);

- доказано е, че новата публична дипломация и дигиталната дипломация са съществен инструментариум за елиминиране на негативни ефекти при изграждането и развиването на нациите и при прокарването на интереси във външнополитическите отношения (III т. 1 от Списъка на научните трудове).

В обобщение може да се посочи, че посочените приноси могат да бъдат определени като обогатяване на съществуващите знания в публичната дипломация и сигурността.

В представената Справка за изпълнение на националните изисквания на ЗРАСРБ в област 9. Сигурност и отбрана, ПН 9.1. „Национална сигурност“ (Приложение 7.5) в група Д са вписани 8 цитирания. От тях 1 е в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация SCOPUS/WoS, 6 в монографии и колективни токове с научно рецензиране, и 1 в нереперирани издания с научно рецензиране. От 8 цитирания, 7 са от български учени, на български език, 1 – от чуждестранни изследователи на английски език. 4 от цитиранията са от 2020 г. до 2023 г.. Всички цитирания са самостоятелни публикации на кандидата.

Не са открити цитирания на приетите за рецензиране три публикации на кандидата, което не позволява да се оцени влиянието на резултатите върху други изследователи. Другите публикации на кандидата с тематична насоченост към репутационни кризи, заплахи в Интернет, хибридни заплахи са цитирани в национални и научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация в монографии и колективни токове, но не са относими към научната специалност на конкурса. От тези цитирания може да се

направи извод за актуалността и значимостта на научните публикации на д.н. Пламен Атанасов за теорията и практиката и известността му сред нашите и чуждите изследователи в областта на обществените комуникации и информационните науки, както и недостатъчно присъствие на такава в областта на сигурността на Балканите, външната политика и дипломатията.

В представените за рецензиране материали по конкурса кандидатът е приложил Справка за съответствия с минималните национални изисквания (Приложение 8.1), в които декларира 780 т. при минимум 400 т., посочени в Справката за изпълнение на националните изисквания на ЗРАСРБ в област 9. Сигурност и отбрана.

При необходими 105 т. от допълнителните изисквания на ФИСН авторът декларира има 401,5 т. (Приложение 8.3). Следва да се отбележи, че не са изпълнени съществени допълнителни изисквания за академичната длъжност „доцент“ от съдържателно естество, а именно: да участва в конкурса с публикации в специализирани научни издания по **научната специалност на конкурса, а именно Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия**: студии или научни статии и научни доклади и включително с поне една публикация в научни издания, включително реферирани и индексирани в световно известните бази данни с научна информация. Именно тези изисквания не са изпълнени. Освен това, както беше коментирано по-горе, не са представени доказателства за приемането на декларираната публикация (колективна монография) като учебно пособие и относимостта ѝ към учебни програми по научната специалност на конкурса.

Изводът е, че формално са изпълнени са минималните изисквания на ЗРАСРБ (ДВ бр.56/6.07.2018 г.) за показателите за длъжността „доцент“ в област 9. Сигурност и отбрана, като са превишени многократно (Приложение 7). По структура и съдържание не са спазени някои показатели на критериите за заемане на академичната длъжност по обявения конкурс по „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия“, като те не отговарят на допълнителните факултетни изисквания на ФИСН (приети с решение на ФС Протокол No144/19.06.2020 г.).

Направените анализ и оценка на научно-изследователската работа на д.н. Пламен Атанасов показват, че е качествен изследовател, теоретично подготвен и умеещ да прилага подходящ инструментариум за проучване и решаване на проблеми в направление на обществените комуникации и информационните науки. Недостатъчни са изследванията му в областта на Сигурност на Балканите, международни отношения и дипломатия.

Кандидатът гл. ас. д-р Горан Стойковски има 14 научни труда, които са по проблематиката на конкурса – Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия. От приетите

за рецензиране научни трудове 13 са самостоятелни, един е с трима съавтори. От тях: 2 монографии, 3 студии, 9 научни статии и доклади, от които 4 са на английски език. Два труда са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация (вкл. един – в Scopus и Web of Science).

Научните резултати от направените изследвания са представени на общо 6 научни конференции в България, 3 от които с международно участие.

Научни трудове за участие в конкурса са в научната специалност, по която е обявен конкурсът и са резултат на задълбочени изследвания и приложението на съвременна научна методология в сигурността и международните отношения.

Хабилитационният труд на д-р Стойковски **„Голямата промяна на македонската република“** анализира началото на промяна, която и понастоящем оказва влияние върху сигурността македонското общество и държава, а от там и върху сигурността на Балканите. Изследването е проведено в Република Македония (от 2018 г. Република Северна Македония). Монографията обхваща отделни проучвания които изследват три периода, свързани с три ключови събития случили се съответно през 2001, 2005 и 2008 г. Това са три периода с фундаментално значение за разбирането на сигурността в македонската проблематика: въоръжения конфликт през 2001 година и последвалото Охридско рамково споразумение, после референдумът за ново административно деление и местни избори през 2005 година, и на края - предсрочните парламентарни избори проведени през 2008 година.

Авторът се разграничава от етноцентризма, пристрастия и предварително формулирани възгледи. Той се опитва да бъде обективен, като до голяма степен се аргументира с безспорни факти, които възникват и развиват в политическите процес в Република Македония . Приложен е интердисциплинарен подход: сравнителна политология и теоретичния международно политически анализ. Изследването се базира на предпоставката, че в основата на голямата промяна от една страна стои комплекс от тесни етно-политически интереси на политическите елити т.е. етно-конфесионалният фактор, а от друга - интересите на „големите играчи“ в контекста на международна геополитическа и геостратегическа обстановка.

Трудът разкрива комплексността на етно-политическия конфликт в Р Македония, последвалите сложни дипломатически отношения в международната политика, външна намеса и междупартийни компромиси.

Авторът, имайки предвид външнополитическата обстановка на Балканите и вътрешнополитическата в балканските страни в периода на изследването, формулира препоръка към балканските политици да търсят формулата за позиционирането на своите държави в контекста на американско-руските отношения, вместо да повторят политическия път на Югославия.

Резултатите от изследването на д-р Стойковски представляват особен интерес за практиката в областта международните отношения на Балканите и защитата на сигурността. Те подпомагат държавното управление в избора на стратегическа алтернатива в отношенията с Република Македония, и с останалите „играчи“ в региона. Това доказва и научно-приложната значимост на труда на гл.ас. д-р Горан Стойковски.

Друг труд на Г. Стойковски, приет за рецензиране е **„Изгревът на белия полумесец – изгледи за нов турски век на Балканите“**. Изследва се актуалния проблем за турското стратегическо мислене, тактиката, същността на външнополитическите цели и въобще геополитическата визия на Република Турция. Целите на автора са да разкрие: същността на основните цели на външната политика на Република Турция след края на Студената война; възгледите на турския политически елит заложили в новата национална доктрина на Турция; особеностите на геостратегическата визия основаваща се на нова идеология: турският консенсус за реализация на мюсюлманско-ислямски синтез, който да осъществи общо-мюсюлманско обединение. Трудът е структуриран в осем части: предговор с послеслов, увод, и шест глави. Всяка глава изследва развитието на геополитическите процеси и анализира ситуацията в глобален и регионален план, както и последиците и практическите резултати от прилагането на турската външнополитическа доктрина в началото на новия 21-ви век.

Към момента на провеждане на изследването авторът прогнозира очертават три възможни сценарии за развитие на обществото и ориентация на турската държава в международните отношения. Според първият, „Евроатлантически сценарий“, Турция запазва досегашния геополитически курс. Прогнозата за вторият „Неоимперския“ сценарий, очертава самостоятелната външна политика, в който Турция смята неоимперската идея за по-важна и по-перспективна от „изживял времето си кемалистки национализъм“, който ако трябва да бъде запазен, ще трябва да намери мястото си като се съчетае с ислямизма, османизма и туранизма. Авторът прогнозира и трети сценарий, в рамките на който Анкара се договаря с Русия за сфери на влияние и подкрепа на „Евразийският проект“. И в трите сценария д-р Стойковски разкрива фактори, които въздействат върху турското общество и държава: идеологическо разделение на турското население и елит според убежденията относно избора за цивилизационна и геополитическа ориентация на държавата, етническият произход на турците като народ; кюрдският въпрос, който съдържа потенциал да отслаби и да разпокъса турската държава; хроничната нестабилност на партийната и политическа система, периодично тласка Турция към авторитарно управление.

10 години след публикуването на изследването може да се твърди, че д-р Стойковски правилно е прогнозировал сценариите за развитието на Турция. В частност през последните го-

дини виждаме, че се реализира третият, естествено повлиян от текущата вътрешно и външно политическа обстановка в страната.

Останалите представени в конкурса публикации са последващо развитие на теоретични постановки и практико-приложни решения на съвременните аспекти, свързани с процесите в международните отношения и регионалната сигурност, с акцент върху Балканите. Те са резултат на задълбочени изследвания, на приложението на съвременен инструментариум и показват отлично познаване на теорията и практиката в областта на сигурността на Балканите, външната политика и дипломацията.

В трудовете на кандидата в конкурса се открояват приносни моменти, които могат да се обобщят по следния начин:

- извършен е систематичен и задълбочен анализ на развитието на Република Северна Македония след провъзгласяване на независимостта, който не е достатъчно изследван от политическата наука и науката за сигурност. (I.A. 1 от Списъка на научните трудове);

- детайлно е разгледан вътрешният конфликт в Македония от 2001 година, който дълбоко променя етнорелигиозните и политически отношения в страната (I.A. 1 от Списъка на научните трудове);

- направено е систематично, задълбочено изследване на външнополитическата стратегия, тактика, външнополитическите цели и геополитическа визия на Република Турция след края на Студената война в регионите: Балкани, Южен Кавказ и Близкия Изток (I.A. 1 от Списъка на научните трудове);

- анализирани са стратегически въпроси свързани с националната, международната и регионалната сигурност в страните от Западните Балкани (I.A. 2 от Списъка на научните трудове);

- предложен е подход за сравняване на различни по вид външнополитически ходове и тактики от колективния Запад, някои от държавите на Балканите, Русия и Китай (I.B.1 от Списъка на научните трудове);

- анализирано е състоянието на дипломатическите отношения и стратегическите ходове осъществявани между държави от региони с ключово геополитическо значение, преплитането на геополитически стратегии и идеологии в контекста на текущата международна обстановка и формирацията се многополюсен свят (I.B.2, 3, 6, 8, 9);

- разкрити са взаимовръзките между стабилността и сигурността на Македония и регионалната стабилност на Балканите (I.B.5, 7, 10; II.B.1);

- допълнена е визията за бъдещето на висшето образование при отчитане мнението на настоящите студенти, като се посочат основните фактори, които ще влияят в бъдещето, включително дигитализацията и технологичното развитие (съвместна публикация).

За рецензираната съвместна публикация авторът представя разделителен протокол, от който е видно, че приносът на авторите е равностоен.

В обобщение може да се посочи, че посочените приноси могат да бъдат определени като обогатяване на съществуващите знания по сигурността на Балканите, външната политика и дипломацията.

В приложеният Списък на цитиранията (Приложение 7.1.) са посочени общо 12 цитирания на публикации на д-р Стойковски, 7 са от български учени, на български език, 5 – от чуждестранни изследователи, като 2 в публикации на английски език, 1 на сръбски и 2 на украински език. 7 от цитиранията са от 2020 г. до 2023 г.. Всички цитирания са самостоятелни публикации на кандидата.

От тези цитирания може да се направи извод за актуалността и значимостта на научните публикации на д-р Стойковски за теорията и практиката и известността му сред нашите и чуждите изследователи в областта на сигурността на Балканите, външната политика и дипломацията.

В представените за рецензиране материали по конкурса кандидатът д-р Стойковски е приложил Справка за съответствия с минималните национални изисквания (Приложение 8). в която декларира 592, 5 т. (582,5 без точките от показатели Е) при минимум 400 т., посочени в Справката за изпълнение на националните изисквания на ЗРАСРБ в област 9. Сигурност и отбрана.

При необходими 105 т. от допълнителните изисквания на ФИСН авторът декларира има 488,5 т. (Приложение 8.1).

Оценката е, че са изпълнени минималните национални и допълнителни факултетни изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, както в количествен, така и в съдържателен план.

Направените анализ и оценка на научно-изследователската работа на д-р Горан Стойковски показват, че е качествен изследовател, теоретично подготвен в областта на Сигурност на Балканите, международните отношения и дипломация, практически прилага успешно методологията на научните изследвания по научната специалност на конкурса.

4. Оценка на личния принос на кандидатите

Двамата кандидати в конкурса са приложили изискваната от Правилника за приложение на ЗРАСРБ декларация за оригиналност на получените резултати (Приложение 11). Освен

това са приложили разделителни протоколи за съвместните публикации, отразяващи личният принос на кандидатите. Публикуваните научни трудове и участието на П. Атанасов и Г. Стойковски в много български и международни научни издания и форуми, дават основание за извода, че приносите им са тяхно лично дело и са резултат на системна, целенасочена научна дейност. До този момент при мен не са постъпили и не са ми известни сигнали за плагиатство от кандидатите в конкурса.

5. Критични забележки и препоръки

Кандидатът д.н. Пламен Атанасов е представил публикации, с определена научна стойност, но в преобладаващата си част, те са извън професионално направление и научна специалност на обявения конкурс. Кандидатът няма педагогически опит в професионално направление „Национална сигурност“ и в частност в специалностите, акредитирани в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Липсват учебници, учебни пособия и учебно методически разработки по дисциплините, които имат отношение към специалността. Препоръчвам в бъдещата си работа кандидатът да избере една научна специалност в която да се развива, и е близка до неговите интереси свързана, или с националната сигурност, или обществени комуникации и компютърни науки.

Кандидатът гл. ас. д-р Горан Стойковски следва в приложенията и справките да подрежда в една и съща последователност: списъкът на научните трудове, анотациите на предлаганите за рецензия публикации и др. справки. Препоръчвам в бъдеще да акцентира върху взаимната зависимост между сигурността на балканските държави и националната сигурност на Република България, както и на разработването на учебници и учебни пособия по дипломатическите аспекти на националната сигурност.

6. Лични впечатления

Нямам непосредствени впечатления за кандидата П. Атанасов. На основата на предоставените материали по конкурса за присъждане на академичната длъжност „доцент“, мога да го определя, като продуктивен изследовател, който успешно съчетава знанията от няколко научни направления.

Познавам Г. Стойковски от 2020 година, като активен и отговорен преподавател и учен, познаващ в детайли вътрешнополитическата обстановка в балканските страни. Уважаван от колегите в катедрата и факултета, както и от студентите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д.н. Пламен Атанасов Атанасов не отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хи-

лендарски“. Не са спазени допълнителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, утвърдени с протокол No 144/19.06.2020 г. от Факултетният съвет на Факултета по икономически и социални науки при ПУ. Там е посочено, че кандидатът трябва да участва в конкурса с публикации в специализирани научни издания по научната специалност на конкурса, а именно „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“. В тази връзка е направено и редуциране на научните трудове на кандидата, след което се установява, че кандидатът в конкурса не е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“. В работите на кандидата има научни и приложни приноси, които са получили признание от други учени, публикувани са у нас и в чужбина, но преобладаващата част от тях са в области, професионални направления и научни специалности, различни от тези за конкурса. Постигнатите от д.н. Пламен Атанасов Атанасов резултати в учебната и научно-изследователската дейност, не съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ. След запознаване с представените от кандидата д.н. Пламен Атанасов Атанасов в конкурса материали и научни трудове, извършения анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята отрицателна оценка за кандидата по конкурса.

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Въпреки направеното редуциране на научните трудове на кандидата, представените научни трудове са достатъчно. Д-р Стойковски има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание, като голяма част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Постигнатите от д-р Горан Владимиров Стойковски резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След внимателен преглед на представените от кандидата д-р Горан Владимиров Стойковски в конкурса научни трудове и други документи, извършения анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси, давам своята положителна оценка за кандидата по конкурса.

В тази връзка, предлагам на научното жури да класира кандидата гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски и да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултет по икономически и социални науки за избор на д-р Горан Владимиров Стойковски на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление **9.1. Национална сигурност (Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация)**.

09.08.2024 г.

Рецензент: .....

(подпис)

доц. д-р Иван Станчев